

KONFERENCJA KADROWO-PŁACOWA 4 GRUDNIA 2023

**Czy płeć pracownika i wiek dziecka może
mieć wpływ na wysokość procentową
podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego?**

Dariusz Suchorowski

Zasiłek macierzyński przysługuje przez okres ustalony w Kodeksie pracy jako okres:

- 1) urlopu macierzyńskiego;
- 2) urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego;
- 3) urlopu rodzicielskiego;
- 4) urlopu ojcowskiego.

Prawo do zasiłku macierzyńskiego przysługuje **bez okresu wyczekiwania**.

Art. 180. Urlop macierzyński

§ 1. Pracownicy przysługuje urlop macierzyński w wymiarze:

- 1) 20 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie;
- 2) 31 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie;
- 3) 33 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie;
- 4) 35 tygodni – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie;
- 5) 37 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie.

§ 2. Przed przewidywaną datą porodu pracownica może wykorzystać nie więcej niż 6 tygodni urlopu macierzyńskiego.

§ 3. Po porodzie przysługuje urlop macierzyński niewykorzystany przed porodem aż do wyczerpania wymiaru, o którym mowa w § 1.

Art. 183. Urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego

§ 1. Pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, ma prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w wymiarze:

- 1) 20 tygodni – w przypadku przyjęcia jednego dziecka,
 - 2) 31 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga dzieci,
 - 3) 33 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia trojga dzieci,
 - 4) 35 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia czworga dzieci,
 - 5) 37 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia pięciorga i więcej dzieci
- nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia.

Art. 183. Urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego

§ 1¹. Pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka, ma prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w wymiarze:

- 1) 20 tygodni – w przypadku przyjęcia jednego dziecka,
 - 2) 31 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga dzieci,
 - 3) 33 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia trojga dzieci,
 - 4) 35 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia czworga dzieci,
 - 5) 37 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia pięciorga i więcej dzieci
- nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 14 roku życia.

§ 3. Pracownik, o którym mowa w § 1, który przyjął dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, do 10 roku życia, oraz pracownik, o którym mowa w § 1¹, który przyjął dziecko w wieku do 14 roku życia – ma prawo **do 9 tygodni urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego**

Zasilek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego:

- 1) urodziła dziecko;**
- 2) przyjęła na wychowanie dziecko w wieku do 14 roku życia, ~~do 7 roku życia dziecka a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia,~~ i wystąpiła do sądu opiekuńczego w sprawie jego przysposobienia;**
- 3) przyjęła na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia.**

Przepisy pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio do ubezpieczonego.

Art. 182^{1a}. Urlop rodzicielski

~~§ 1. Po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego albo zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego pracownik ma prawo do urlopu rodzicielskiego w wymiarze do:~~

- ~~1) 32 tygodni – w przypadku, o którym mowa w art. 180 urlop macierzyński § 1 pkt 1;~~
- ~~2) 34 tygodni – w przypadkach, o których mowa w art. 180 urlop macierzyński § 1 pkt 2–5.~~

Art. 182^{1a}. § 1. Pracownicy – rodzice dziecka mają prawo do urlopu rodzicielskiego w celu sprawowania opieki nad dzieckiem w wymiarze do:

- 1) 41 tygodni – w przypadku, o którym mowa w art. 180 § 1 pkt 1;**
- 2) 43 tygodni – w przypadkach, o których mowa w art. 180 § 1 pkt 2–5.**

§ 2. Pracownicy – rodzice dziecka posiadającego zaświadczenie*, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, mają prawo do urlopu rodzicielskiego w celu sprawowania opieki nad tym dzieckiem w wymiarze do:

- 1) 65 tygodni – w przypadku, o którym mowa w art. 180 § 1 pkt 1;**
- 2) 67 tygodni – w przypadkach, o których mowa w art. 180 § 1 pkt 2–5.**

*Zaświadczenie stwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu

§ 3. Urlop rodzicielski w wymiarze, o którym mowa w § 1 i 2, przysługuje łącznie obojgu pracownikom – rodzicom dziecka.

§ 4. Każdemu z pracowników – rodziców dziecka przysługuje wyłączne prawo do 9 tygodni urlopu rodzicielskiego z wymiaru urlopu określonego w § 1 i 2. Prawa tego nie można przenieść na drugiego z pracowników – rodziców dziecka.

§ 5. Skorzystanie z urlopu rodzicielskiego w wymiarze co najmniej 9 tygodni oznacza wykorzystanie przez pracownika – rodzica dziecka urlopu, o którym mowa w § 4.

Art. 182^{1c}. Udzielanie urlopu rodzicielskiego

art. 182^{1c} otrzymuje brzmienie:

„Art. 182^{1c}. Urlop rodzicielski jest udzielany jednorazowo albo nie więcej niż w 5 częściach nie później niż do zakończenia roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 6 rok życia.”;

~~§ 2. Urlop rodzicielski jest **udzielany bezpośrednio** po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego albo zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego, nie więcej niż w 4 częściach, przypadających bezpośrednio jedna po drugiej albo bezpośrednio po wykorzystaniu zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający części urlopu rodzicielskiego, w wymiarze **wielokrotności tygodnia**. Do wniosku dołącza się dokumenty określone w przepisach wydanych na podstawie **art. 186^{8a}** rozporządzenie w sprawie wniosków o udzielenie urlopów: macierzyńskiego, na warunkach urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego.~~

~~§ 4. Żadna z części urlopu rodzicielskiego nie może być krótsza **niż 8 tygodni**, z wyjątkiem: ...~~

~~... nie może być krótsza **niż 6 tygodni**,~~

Art. 182^{1d}. Wniosek o udzielenie urlopu rodzicielskiego i rezygnacja z urlopu rodzicielskiego

~~§ 1. Urlop rodzicielski jest udzielany na pisemny wniosek pracownika, składany w terminie nie krótszym niż 21 dni przed rozpoczęciem korzystania z urlopu.~~

w art. 182^{1d} w § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Urlop rodzicielski jest udzielany na wniosek w postaci papierowej lub elektronicznej składany przez pracownika – rodzica dziecka w terminie nie krótszym niż 21 dni przed rozpoczęciem korzystania z urlopu.”;

Do wniosku dołącza się dokumenty określone w przepisach wydanych na podstawie **art. 186^{8a}**. Pracodawca jest obowiązany uwzględnić wniosek pracownika.

§ 2. Liczbę części urlopu ustala się w oparciu o **liczbę złożonych wniosków** o udzielenie urlopu. W liczbie wykorzystanych części urlopu uwzględnia się także liczbę wniosków o zasiłek macierzyński za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego albo jego części, złożonych przez ubezpieczoną-matkę dziecka lub ubezpieczonego-ojca dziecka.

§ 3. Pracownik może zrezygnować z korzystania z urlopu rodzicielskiego w każdym czasie za zgodą pracodawcy i powrócić do pracy.

Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa

art. 30a otrzymuje brzmienie:

Art. 30a.

1. Ubezpieczona – matka dziecka, nie później niż 21 dni **po porodzie**, może złożyć pisemny wniosek o wypłacenie jej zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, z wyłączeniem okresu, o którym mowa w art. 1821a § 4 Kodeksu pracy, przysługującego ojcu dziecka.
2. Ubezpieczony, nie później niż 21 dni **po przyjęciu dziecka na wychowanie** i wystąpieniu do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka albo po przyjęciu dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, może złożyć pisemny wniosek o wypłacenie mu zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, z wyłączeniem okresu, o którym mowa w art. 1821a § 4 Kodeksu pracy, przysługującego drugiemu rodzicowi dziecka.

Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa

art. 30a

3. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, ubezpieczona – matka dziecka może dzielić się z ubezpieczonym – ojcem dziecka korzystaniem z zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego albo jego części, z wyłączeniem okresu, o którym mowa w art. 1821a § 4 Kodeksu pracy.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do wniosku, o którym mowa w ust. 2.

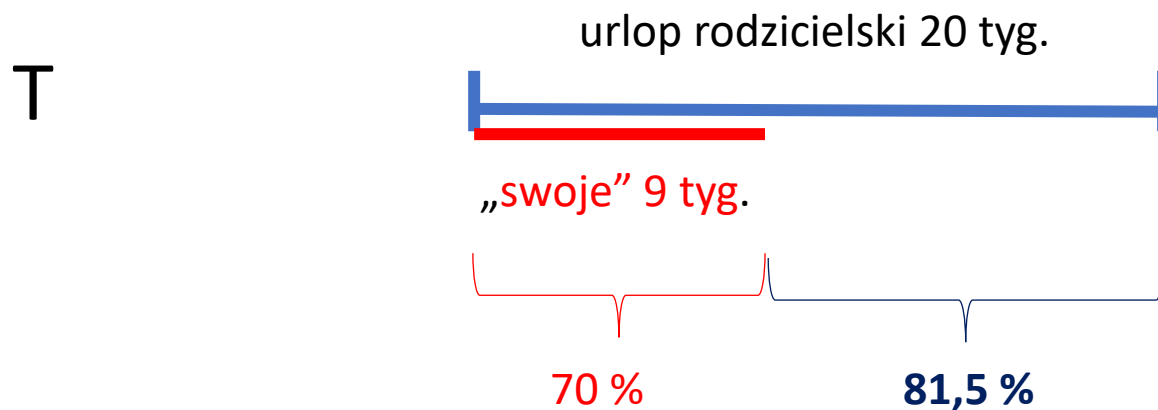
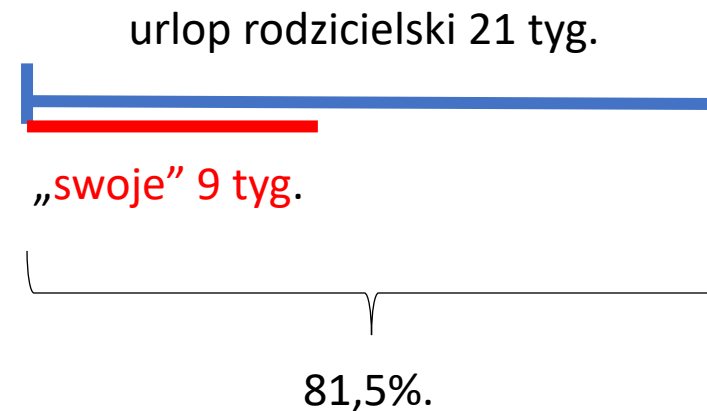
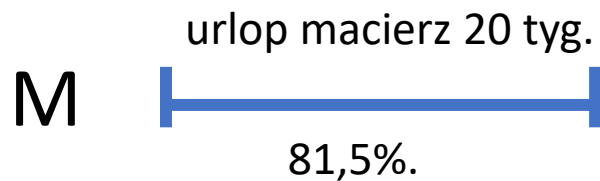
Art. 31. Wysokość miesięcznego zasiłku macierzyńskiego

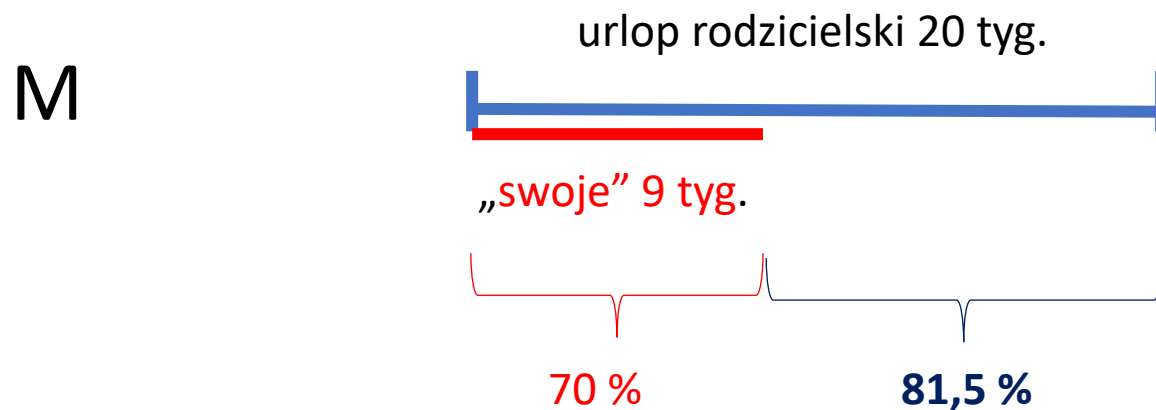
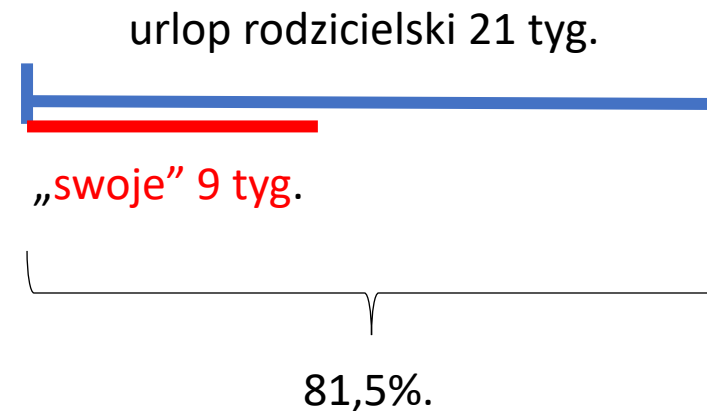
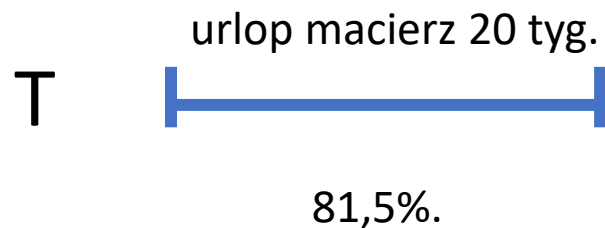
1. Miesięczny zasiłek macierzyński za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu ojcowskiego wynosi **100% podstawy** wymiaru zasiłku.
2. Miesięczny zasiłek macierzyński za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego wynosi **70% podstawy** wymiaru zasiłku.

3. W przypadku **wniosku, o którym mowa w art. 30a**, miesięczny zasiłek macierzyński za cały okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego wynosi **81,5% podstawy** wymiaru zasiłku, **z zastrzeżeniem ust. 3f i 3g.**

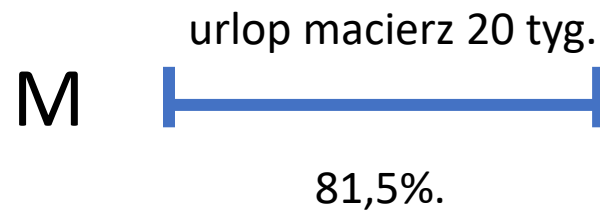
3f. Zasiłek macierzyński za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego **w części** przysługującej **drugiemu rodzicowi** dziecka, o której mowa w art. 1821a § 4 Kodeksu pracy, **wynosi 70%** podstawy wymiaru zasiłku.

3g. W przypadku niewykorzystania **ani jednego dnia zasiłku** macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego **w pierwszym roku życia dziecka**, zasiłek macierzyński za okres urlopu rodzicielskiego przysługuje **w wysokości 70%** podstawy wymiaru zasiłku.

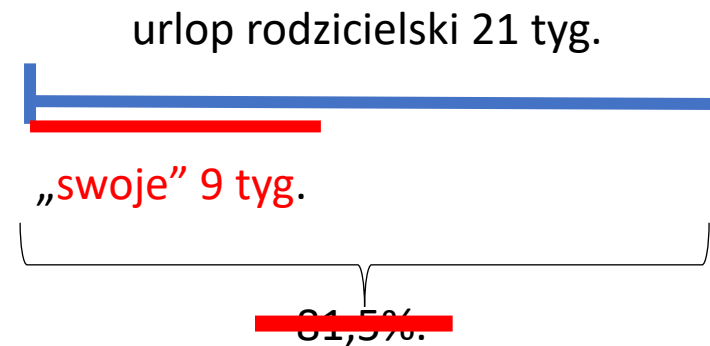
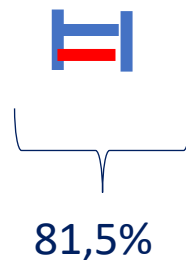

1 rok życia dziecka

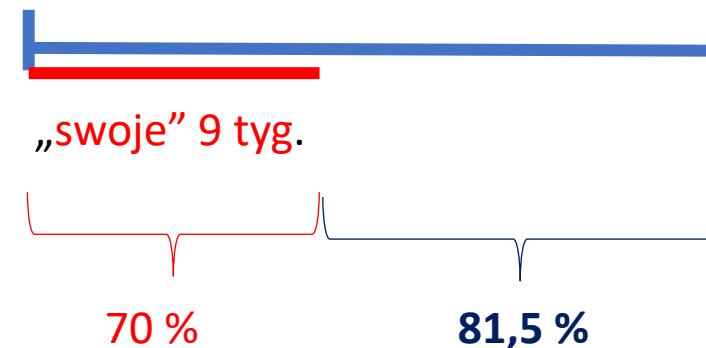
urlop rodzicielski np. 2 dni

~~70%~~

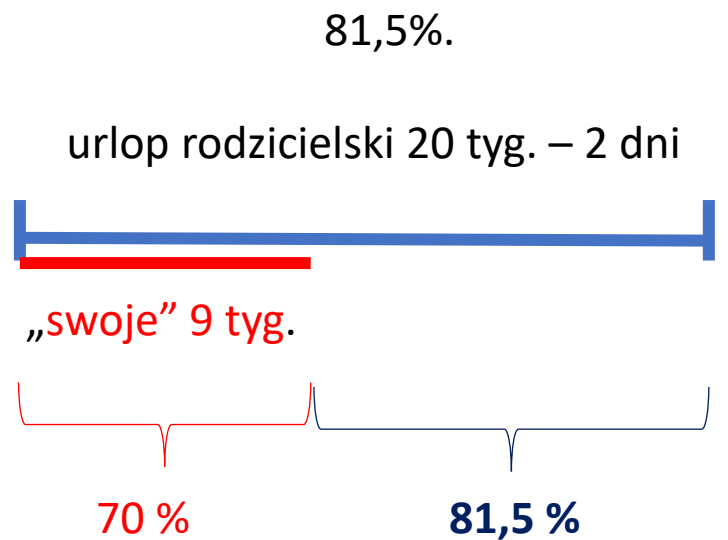
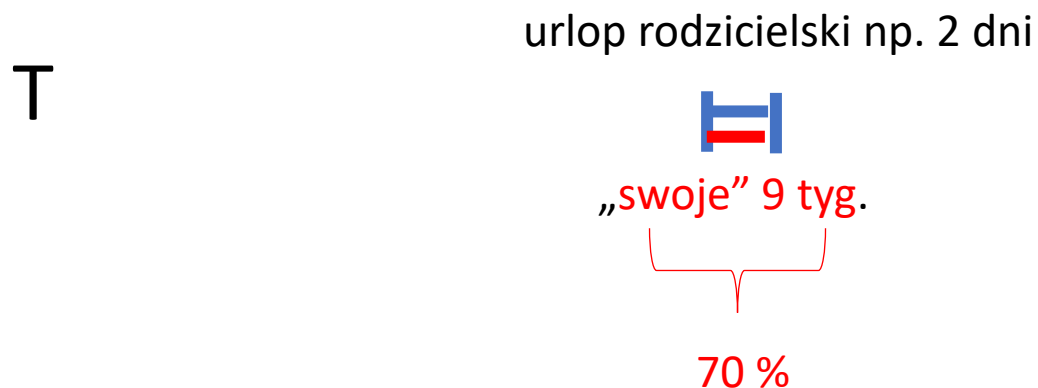
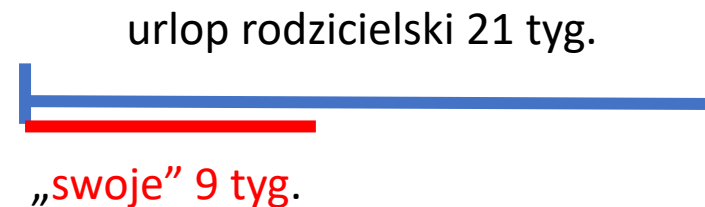
81,5%.

urlop rodzicielski 20 tyg.

T

1 rok życia dziecka

4. W przypadku niewykorzystania w pierwszym roku życia dziecka ani jednego dnia zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego w wysokości, o której mowa w art. 31 ust. 3, przysługuje **jednorazowe wyrównanie** pobranego zasiłku macierzyńskiego za okres **urlopu macierzyńskiego do 100% podstawy** wymiaru zasiłku. Jednorazowe wyrównanie zasiłku macierzyńskiego następuje **na wniosek** ubezpieczonego.

Art. 27. Pracownik – rodzic dziecka, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy **korzysta z urlopu rodzicielskiego albo jego części**, udzielonego na podstawie art. 179¹ albo art. 182⁴ ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, ma prawo do skorzystania z tego urlopu w wymiarze określonym odpowiednio w art. 182^{1a} § 1 albo 2 albo w art. 183 § 4–45 ustawy zmienianej w art. 1 **w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą**, na zasadach określonych w przepisach dotychczasowych.

Art. 28. Pracownik, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy **korzysta z urlopu rodzicielskiego** udzielonego zgodnie z art. 182^{1a} albo art. 183 § 4–43 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, ma prawo do skorzystania z tego urlopu w wymiarze określonym odpowiednio w art. 182^{1a} § 1 albo 2 albo w art. 183 § 4–45 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na zasadach określonych w przepisach dotychczasowych.

Art. 29. Do pracowników, o których mowa w art. 27 i art. 28, stosuje się art. 1821a § 4 i 5 oraz odpowiednio art. 1821c albo art. 183 § 4⁶ ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Pracownicy, którzy w dniu wejścia w życie ustawy korzystali z urlopu rodzicielskiego albo jego części, **są uprawnieni także do nieprzenoszalnej 9-tygodniowej** części urlopu rodzicielskiego

Art. 30. 1. Do pracownika – rodzica dziecka, który przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy złożył wniosek o udzielenie urlopu rodzicielskiego albo jego części zgodnie z art. 1791 lub art. 1824 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, ale **nie rozpoczął korzystania** z tego urlopu w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 dotyczące urlopu rodzicielskiego w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Pracodawca niezwłocznie zwraca pracownikowi wniosek w celu jego zmiany i ponownego złożenia pracodawcy w terminie 7 dni; termin złożenia wniosku zostaje zachowany.

2. Jeżeli pracownik nie złoży ponownie wniosku, o którym mowa w ust. 1, korzysta z urlopu zgodnie z wnioskiem złożonym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 32. 1. Do pracownika – rodzica dziecka, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy **jest uprawniony do urlopu rodzicielskiego**, o którym mowa w art. 1821c § 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, lub korzysta z tego urlopu, ma prawo do skorzystania z tego urlopu w wymiarze określonym w art. 1821a § 1 albo 2 albo w art. 183 § 4–45 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na zasadach określonych w przepisach dotychczasowych.

2. Do pracownika, o którym mowa w ust. 1, stosuje się art. 1821a § 4 i 5 oraz art. 1821c ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 34. 1. Pracownik, który **w okresie od dnia 2 sierpnia 2022 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy** miał prawo do urlopu rodzicielskiego albo jego części lub korzystał z urlopu rodzicielskiego albo jego części udzielonego na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, ma prawo do skorzystania z urlopu rodzicielskiego, w wymiarze określonym w art. 182^{1a} i art. 183 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do pracownika, o którym mowa w ust. 1, stosuje się art. 182^{1a} § 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 35. 1. Pracownik – rodzic dziecka posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 oraz z 2022 r. poz. 2140), który w okresie **od dnia 2 sierpnia 2022 r.** do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy miał prawo do urlopu rodzicielskiego albo jego części lub korzystał z urlopu rodzicielskiego albo jego części udzielonego na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, ma prawo do skorzystania z części urlopu rodzicielskiego w wymiarze różnicy między wymiarem urlopu rodzicielskiego określonym w art. 1821a § 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, a wymiarem urlopu określonym w art. 1821a § 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

2. Części urlopu rodzicielskiego, o której mowa w ust. 1, udziela się na zasadach określonych w przepisach ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 39. 1. Ubezpieczony, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pobiera zasiłek macierzyński za okres ustalony przepisami ustawy zmienianej w art. 1 jako okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego, ma prawo do zasiłku macierzyńskiego **w wysokości określonej w ustawie zmienianej w art. 11 (to jest Ustawa „zasiłkowa”) w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z zastrzeżeniem ust. 2–4.**

2. W celu ustalenia nowej wysokości zasiłku ubezpieczony składa wniosek w terminie **21 dni** od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Zasiłek macierzyński w zmienionej wysokości przysługuje przez okres od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do końca okresu odpowiadającego okresowi urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego.

4. Jeżeli ubezpieczony nie złoży wniosku, o którym mowa w ust. 2, korzysta z zasiłku macierzyńskiego na zasadach dotychczasowych.

Art. 40. 1. Do ubezpieczonego, który przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy **złożył wniosek o zasiłek macierzyński** za okres ustalony przepisami ustawy zmienianej w art. 1 jako okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego, ale **nie rozpoczął** pobierania tego zasiłku w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. W celu ustalenia prawa do zasiłku na podstawie ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ubezpieczony składa ponownie wniosek w terminie **21 dni** od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Jeżeli ubezpieczony nie złoży ponownie wniosku, o którym mowa w ust. 2, korzysta z zasiłku macierzyńskiego zgodnie z wnioskiem złożonym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 41. Ubezpieczony, który w okresie od dnia 2 sierpnia 2022 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy miał prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego albo jego części lub wykorzystał zasiłek macierzyński za okres urlopu rodzicielskiego albo jego części udzielonego na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu dotychczasowym, ma prawo do zasiłku macierzyńskiego za części urlopu rodzicielskiego na zasadach określonych w art. 34 i art. 35 w wysokości określonej w ustawie zmienianej w art. 11 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Dziękuję za uwagę!

Verte Centrum Szkoleń

ul. Mieszczańska 29/13
50-201 Wrocław

☎ 71 321 56 41

✉ biuro@centrumverte.pl

🌐 www.centrumverte.pl

